

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobkyne **1/ E. V.**, bývajúcej v Z., **2/ O. V.**, bývajúcej v N., **3/ L. Z.**, bývajúcej v N., **4/ S. H.**, bývajúceho v B., **5/ Z. H.**, bývajúcej v B., **6/ M. H.**, bývajúcej v N., všetci zastúpení JUDr. E. Stoklasovou, advokátkou Advokátskej kancelárie STOKLASA & STOKLASOVÁ s.r.o., so sídlom Nitre, Farská 25, proti žalovanému **P. J.**, bývajúcemu v N., zastúpenému JUDr. E. Príbelskou, advokátkou so sídlom v Topoľčanoch J. Matušku 2178, za účasti vedľajších účastníkov na strane žalovaného **1/ M. P.**, bývajúceho v N., **2/ MUDr. E. J.**, bývajúcej v N., **o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnosti**, vedenej na Okresnom súde Nitra, sp.zn. 10 C 105/2004, na dovolanie žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Nitre z 28. februára 2013, sp.zn. 9 Co 149/2012, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Nitra rozsudkom zo 4. apríla 2012, č.k. 10 C 105/2004-469 (v poradí štvrtým) určil, že nehnuteľnosť v kat. úz. K. „E“ KN parc. č. 277/2 – orná pôda o výmere 29946 m², zapísaná na Správe katastra Nitra na LV č. X. patrí v polovici do dedičstva po neb. T. H.H., zomrelom 20. júna 2006 a v polovici tejto nehnuteľnosti patrí do dedičstva po nebohom J. H.H., zomrelom 15. februára 2004. Po právnej stránke svoje rozhodnutie odôvodnil poukazom na ustanovenie § 80 písm. c) O.s.p., § 132 ods. 1 Občianskeho zákonníka, § 1 ods. 2 Nariadenia Slovenskej národnej rady č. 104/1946 Sb. n. SNR o vydávaní výmerov o vlastníctve pôdy, pridelenej podľa nariadenia č. 104/1945 Sb. n. SNR v znení nariadenia č. 64/1946 Sb. n. SNR. Vykonaným dokazovaním zistil, že právni predchodcovia žalobcov - J. H. a G. H. nadobudli

do podielového spoluvlastníctva Výmerom o vlastníctve pôdy parc. č. 277/2 - roľu o výmere 40 000 m². Po ich smrti rozhodnutím z 11. decembra 2002, č.k. D 2078/2002-11 po nebohom J. H., zomrelom 3. marca 1963, nadobudol nehnuteľnosť - parc. č. 277/2 v 1/2-ici T. H. (pôvodný žalobca 2/) a rozhodnutím z 11. decembra 2002, č.k. D 2079/2002-11 po neb. G. H., zomrelej 13. januára 1983 nadobudol nehnuteľnosť - parc. č. 277/2 v 1/2-ici J. H.. Obaja dedičia zomreli a ich právnymi nástupcami sú po J. H., zomrelom 15. februára 2004, žalobcovia 1/, 5/ a 6/ a po T. H., zomrelom 20. júna 2006, žalobcovia 2/, 3/ a 4/. Zistil, že predmetnú parcelu (okrem iných) nadobudli do svojho vlastníctva pôvodne označení žalovaní, a to na základe rozhodnutia Pozemkového úradu Nitra č. 107/91-R-I, právoplatného 1. novembra 1994, ktorým Pozemkový úrad schválil dohodu o vydaní nehnuteľností uzavretú medzi oprávnenými osobami – vedľajšími účastníkmi na strane odporcu s osobou povinnou – Štátny majetok L. 6. septembra 1994 a priznal im vlastnícke právo k nehnuteľnostiam nachádzajúcim sa v kat. území K., zapísanými v registri prídelov č. LV X. zo 14. júla 1938. Pôvodní žalovaní (teraz označení vedľajší účastníci), previedli vlastnícke právo k spornej nehnuteľnosti na žalovaného kúpnu zmluvou z 26. januára 2008 a po povolení vkladu je sporná parcela zapísaná na LV X. k.ú. K.. Na základe týchto zistení dospel k právnemu záveru, že návrh bol podaný dôvodne, pretože sporná nehnuteľnosť nikdy neprešla do vlastníctva štátu, a to ani rozhodnutím JNV č. 603-11/12-1950 – IX, - Výmer Jednotného národného výboru v Nitre z 11. decembra 1950, ktorým Československý štát vykúpil podľa § 1 a 3 zák. č. 46/1948 poľnohospodársku pôdu, okrem iného aj spornú parcelu č. 277/2 kat. územie K., štát nikdy nebol zapísaný v pkn. vl. 1 k.ú. K. ako vlastník spornej parcely a pôvodní žalovaní ani nenadobudli vlastnícke právo k spornej parcele vydržaním, keď titulom, ktorý mohol založiť ich dobromyseľnosť, bolo rozhodnutie Pozemkového úradu v Nitre, ktoré nadobudlo právoplatnosť 1. novembra 2004 a vydržacia 10 -ročná lehota uplynula až 1. novembra 2004, pričom žaloba bola podaná na súd 8. októbra 2004. V závere svojho rozhodnutia súd dodal, že v prípade stretu práva a povinností pravého vlastníka a oprávneného držiteľa veci má jednoznačne prednosť vlastník ako nositeľ silnejšieho práva k veci, ktoré je navyše chránené Ústavou a medzinárodnými zmluvami, ktorými je Slovenská republika viazaná. O náhrade trov konania si poukazom na ustanovenie § 151 ods. 3 O.s.p. vymienil rozhodnúť po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej.

Krajský súd v Nitre rozsudkom z 28. februára 2013, sp.zn. 9 Co 149/2012 rozsudok súdu prvého stupňa potvrdil. Dospel k záveru, že súd prvého stupňa správne zistil skutkový

stav a z takto zisteného skutkového stavu urobil aj správny právny záver a svoje rozhodnutie aj správne odôvodnil. V celom rozsahu sa stotožnil s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, ktoré s poukazom na ustanovenie § 219 ods. 2 O.s.p. potvrdil. Na zdôraznenie správnosti napadnutého rozsudku dodal, že žalobcovia preukázali naliehavý právny záujem na nimi požadovanom určení a súd prvého stupňa aj správne posúdil aktívnu legitimáciu žalobcov byť účastníkmi tohto konania. Nestotožnil sa s námietkami žalovaného uvedenými v odvolaní, a to s nesprávnym právnym posúdením prvostupňového súdu o nadobudnutí vlastníckeho práva k spornej nehnuteľnosti jeho právnymi predchodcami (v konaní vedľajšími účastníkmi na strane odporcu), o registri prídelov a o vydržaní svojich spoluvlastníckych podielov. Za vecne správny považoval právny záver súdu prvého stupňa o tom, že nebolo v danom prípade preukázané, že by sporná nehnuteľnosť prešla do vlastníctva štátu rozhodnutím bývalého Jednotného národného výboru v Nitre č. 603-11/12-1950-IX z 11. decembra 1950. Výkup pôdy v tom čase upravoval zákon č. 46/1948 Sb. o novej pozemkovej reforme (trvalá úprava vlastníctva k poľnohospodárskej a lesnej pôde) v § 10 ods. 1 až 3. Z uvedeného zákonného ustanovenia vyplýva, že výkup štátom za tam stanovených podmienok bol možný len od vlastníka. A. M., od ktorého mala byť pôda vykúpená, v čase výkupu vlastníkom predmetnej nehnuteľnosti nebol, a preto nemohlo dôjsť k výkupu a tým aj prechodu vlastníctva k takejto vykúpenej pôde na štát. Navyše dodal, že podľa § 13 ods. 1, 2 tohto zákona na platnosť okrem iného aj výkupu podľa § 10 bol potrebný súhlas ministerstva poľnohospodárstva, a to pod sankciou neplatnosti týchto právnych úkonov. Pretože Výmer Jednotného národného výboru v Nitre z 11. decembra 1950, č. 603-11/12-1950 – IX uvedené zákonné náležitosti nespĺňal, potom treba mať za to, že štát predmetnú vec (parcelu) prevzal len fakticky bez toho, že by mal k tomu nejaký právne relevantný právny dôvod (titul), s ktorým vtedy platné právo spájalo prechod vlastníckeho práva. Rovnako konštatoval, že neobstoja ani tvrdenia žalovaného o vydržaní vlastníckeho práva jeho právnymi predchodcami – vedľajšími účastníkmi na jeho strane. Zhodne s právnym záverom súdu prvého stupňa mal za to, že počiatok plynutia vydržacej doby vedľajším účastníkom začal plynúť dňom nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia Pozemkového úradu, t.j. 1. novembra 1994, a to z dôvodov, ktoré súd prvého stupňa v napadnutom rozhodnutí uviedol. Až od tohto dňa mohli byť vedľajší účastníci dobromyseľní v tom, že im vec patrí a môžu s ňou nakladať ako so svojou vlastnou. Podaním návrhu na určenie vlastníckeho práva 8. októbra 2004 sa desaťročná vydržacia lehota stanovená v § 134 ods. 1 Občianskeho zákonníka prerušila (§ 112 Občianskeho zákonníka). Započítať vydržaciú dobu štátom nebolo možné, pretože štát oprávneným držiteľom nebol. Ochrana skutočného vlastníka, zaručovaného zásadou „nikto

nemôže preniesť viac práv, než má sám“ možno prelomiť ochranou dobrej viery nadobúdateľa len celkom výnimočne, pokiaľ je nad akúkoľvek pochybnosť zrejme, že nadobúdateľ je dobromyseľný, že vec riadne podľa práva nadobudol (nález ÚS Českej republiky, sp.zn. I ÚS 3314/11 z 2. októbra 2012). Dobrá viera musí byť pritom hodnotená veľmi prísne, pričom poskytnutie ochrany dobromyseľnému nadobúdateľovi sa s prihliadnutím na individuálne okolnosti posudzovanej veci musí javiť ako spravodlivé. Uviedol, že v danom prípade dobrú vieru žalovaného, resp. jeho predchodcov, vzhľadom na zistený skutkový stav, nie je možné konštatovať. Rozhodnutie Pozemkového úradu o schválení dohody o vydaní nehnuteľnosti nadobudlo právoplatnosť 1. novembra 1994 a podaním žaloby 8. októbra 2004 došlo k prerušeniu plynutia vydržacej doby. O trovách odvolacieho konania s poukazom na ustanovenie § 224 ods. 4 a § 151 ods. 3 O.s.p. nerozhodoval, pretože o náhrade trov konania si súd prvého stupňa vymienil rozhodnúť samostatným rozhodnutím po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej.

Proti rozsudku odvolacieho súdu podal žalovaný dovolanie. V dovolaní namietal, že mu odvolací súd mu odňal možnosť konať pred súdom, čím jej daný dovolací dôvod § 237 písm. f) O.s.p. v spojení s ustanovením § 241 ods. 2 písm. a) O.s.p., ďalej že konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci [§ 241 ods. 2 písm. b) O.s.p.], ako aj skutočnosť, že rozhodnutie odvolacieho súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci [§ 241 ods. 2 písm. c) O.s.p.] .V súvislosti s odňatím možnosti konať pred súdom namietal, že odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu je nezrozumiteľné, nejasné a vzbudzuje pochybnosti o jeho dôveryhodnosti. Za odňatie možnosti konať pred súdom považoval aj skutočnosť, že odvolací súd prerušenie plynutia vydržacej doby a zánik dobromyseľnosti spájal s neúčinným doručením návrhu na začatie konania. Takýto postup odvolacieho súdu považoval za porušenie jeho práva na spravodlivý proces a práva na súdnu ochranu. Za inú vadu konania zrejme považoval skutočnosť, že rozhodnutie odvolacieho súdu vychádza z nedostatočne a nesprávne zisteného skutkového stavu veci. Odvolaciemu súdu vytýkal aj nesprávne hodnotenie dôkazov. Zároveň namietal, že niektoré skutkové zistenia súdu nemajú oporu vo vykonanom dokazovaní. Poukázal na všetky svoje predchádzajúce vyjadrenia a podania vo veci a zopakoval skutkový a právny stav tak, ako ho uvádzal už v konaní pred súdom nižšieho stupňa. Spochybnil závery odvolacieho súdu týkajúce sa existencie naliehavého právneho záujmu na strane žalobcov v uvedenom konaní, aktívnej legitímácie žalobcov, uplynutia premlčacej doby potrebnej pre vydržanie vlastníckeho práva a záver o nedobromyseľnosti nadobudnutia spoluvlastníckych podielov vedľajšími účastníkmi

konania. Navrhol rozhodnutie odvolacieho súdu a súdu prvého stupňa zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie a rozhodnutie.

Žalobcovia 1/ až 6/, ani vedľajší účastníci na strane žalovaného sa k podanému dovolaniu písomne nevyjadrili.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.), zastúpený advokátom (§ 241 ods. 1 O.s.p.), bez nariadenia pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.), skúmal najskôr, či dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom.

Dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu len v prípadoch, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.).

V prejednávanej veci je dovolaním napadnutý rozsudok odvolacieho súdu. Podľa § 238 ods. 1 O.s.p. je dovolanie prípustné proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol zmenený rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej. V zmysle § 238 ods. 2 O.s.p. je dovolanie prípustné tiež proti rozsudku, v ktorom sa odvolací súd odchyľil od právneho názoru dovolacieho súdu vysloveného v tejto veci. Podľa § 238 ods. 3 O.s.p. je dovolanie prípustné tiež vtedy, ak smeruje proti potvrdzujúcemu rozsudku odvolacieho súdu, vo výroku ktorého odvolací súd vyslovil, že dovolanie je prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu alebo ak ide o potvrdenie rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4.

Nakoľko v prejednávanej veci je dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu, ktoré nevykazuje znaky ani jedného z rozhodnutí, ktoré sú taxatívne vymenované v ustanovení § 238 O.s.p., je nepochybné, že prípustnosť dovolania žalovaného z ustanovenia § 238 O.s.p. nemožno vyvodiť.

S prihliadnutím na ustanovenie § 242 ods. 1 veta druhá O.s.p., ukladajúce dovolaciemu súdu povinnosť prihliadnúť vždy na prípadnú procesnú vadu uvedenú v § 237 O.s.p. (či už to účastník namieta alebo nie), neobmedzil sa Najvyšší súd Slovenskej republiky len na skúmanie podmienok prípustnosti dovolania smerujúceho proti rozsudku (§ 238 O.s.p.), ale sa zaoberal aj otázkou, či podané dovolanie nie je prípustné podľa § 237 O.s.p.

Uvedené zákonné ustanovenie pripúšťa dovolanie proti každému rozhodnutiu (rozsudku alebo uzneseniu) odvolacieho súdu, ak konanie, v ktorom bolo vydané, je postihnuté niektorou zo závažných procesných väd vymenovaných v písmenách a/ až g/ tohto ustanovenia (t.j. či v danej veci nejde o prípad nedostatku právomoci súdu, nedostatku spôsobilosti účastníka, nedostatku riadneho zastúpenia procesne nespôsobilého účastníka, o prekážku veci právoplatne rozhodnutej alebo už prv začatého konania, o prípad nedostatku návrhu na začatie konania vo veciach, ktoré možno začať len na návrh, o prípad odňatia možnosti účastníka pred súdom konať, či o prípad rozhodovania vylúčeným sudcom alebo súdom nesprávne obsadeným).

Treba uviesť, že z hľadiska § 237 O.s.p. sú právne významné len tie procesné nedostatky, ktoré vykazujú znaky procesných väd taxatívne vymenovaných v písmenách a/ až g/ tohto ustanovenia. Iné vady, i keby k nim v konaní došlo a prípadne aj mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, nezakladajú prípustnosť dovolania podľa tohto ustanovenia. Z hľadiska posúdenia existencie niektorej z procesných väd v zmysle § 237 O.s.p. ako dôvodu, ktorý zakladá prípustnosť dovolania proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, nie je pritom významný subjektívny názor účastníka, že v konaní došlo k takejto vade, ale len jednoznačné, všetky pochybnosti vylučujúce zistenie, že konanie je skutočne postihnuté niektorou z taxatívne vymenovaných väd.

Vady konania v zmysle § 237 písm. a/ až e/ a g/ O.s.p. neboli v dovolaní namietané a v dovolacom konaní nevyšli najavo. Prípustnosť dovolania žalovaného preto z týchto ustanovení nemožno vyvodiť.

So zreteľom na žalovaným tvrdený dôvod prípustnosti dovolania sa Najvyšší súd Slovenskej republiky osobitne zameril na otázku opodstatnenosti tvrdenia, že v prejednávanej veci mu súdom bola odňatá možnosť pred ním konať (§ 237 písm. f/ O.s.p.) a bolo porušené jeho právo na spravodlivý proces a právo na súdnu ochranu.

Podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky každý má právo domáhať sa zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom.

Obsah práva na spravodlivý súdny proces nespočíva len v tom, že osobám nemožno brániť v uplatnení práva alebo ich diskriminovať pri jeho uplatňovaní, obsahom tohto práva je i relevantné konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky. Do práva na spravodlivý súdny proces nepatrí právo účastníka konania, aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi, navrhovaním a hodnotením dôkazov (IV. ÚS 252/04).

Právo na spravodlivý súdny proces neznamená ani právo na to, aby bol účastník konania pred všeobecným súdom úspešný, teda aby bolo rozhodnuté v súlade s jeho požiadavkami a právnymi názormi (I. ÚS 50/04).

Do obsahu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivý súdny proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd nepatrí ani právo účastníka konania vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ním navrhnutých dôkazov súdom, prípadne sa dožadovať ním navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (I. ÚS 97/97), resp. toho, aby súdy preberali alebo sa riadili výkladom všeobecne záväzných predpisov, ktorý predkladá účastník konania (II. ÚS 3/97, II. ÚS 251/03).

Odňatím možnosti konať sa v zmysle uvedeného ustanovenia rozumie taký závadný procesný postup súdu, ktorým sa účastníkovi znemožní realizácia tých jeho procesných práv, ktoré mu Občiansky súdny poriadok priznáva za účelom ochrany jeho práv a právom chránených záujmov.

Predmetnému dôvodu dovolania sú vlastné tri pojmové znaky : 1/ odňatie možnosti konať pred súdom, 2/ to, že k odňatiu možnosti konať došlo v dôsledku postupu súdu, 3/ možnosť konať pred súdom sa odňala účastníkovi konania. Vzhľadom k tej skutočnosti, že zákon bližšie v žiadnom zo svojich ustanovení pojem odňatie možnosti konať pred súdom nešpecifikuje, pod odňatím možnosti konať pred súdom je potrebné vo všeobecnosti rozumieť taký postup súdu, ktorý znemožňuje účastníkovi konania realizáciu procesných práv a právom

chránených záujmov, priznaných mu Občianskym súdnym poriadkom na zabezpečenie svojich práv a oprávnených záujmov.

O vadu, ktorá je z hľadiska § 237 písm. f/ O.s.p. významná, ide najmä vtedy, ak súd v konaní postupoval v rozpore so zákonom, prípadne s ďalšími všeobecne záväznými právnymi predpismi a týmto postupom odňal účastníkovi konania jeho procesné práva, ktoré mu právny poriadok priznáva. O taký prípad v prejednávanej veci nejde z dôvodu, že súdy pri prejednávaní a rozhodovaní veci postupovali v súlade s právnymi predpismi a odporcovi neznemožnili uplatniť procesné práva priznané mu právnym poriadkom na zabezpečenie jeho práv a oprávnených záujmov.

Žalovaný za odňatie možnosti konať pred súdom v zmysle citovaného ustanovenia považoval nedostatok odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu Dovolací súd po preskúmaní veci dospel k záveru, že táto námietka žalovaného nie je dôvodná.

Podľa § 157 ods. 2 O.s.p. v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa navrhovateľ (žalobca) domáhal a z akých dôvodov, ako sa vo veci vyjadril odporca (žalovaný), prípadne iný účastník konania, stručne, jasne a výstižne vysvetlí, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, z ktorých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil. Súd dbá na to, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

To, že právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia patrí medzi základné zásady spravodlivého súdneho procesu, jednoznačne vyplýva z ustálenej judikatúry EŠLP. Judikatúra tohto súdu teda nevyžaduje, aby na každý argument strany, aj na taký, ktorý je pre rozhodnutie bezvýznamný, bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia. Ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (Ruiz Torija c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303-A, s. 12, § 29; Hiro Balani c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303-B; Georgiadis c. Grécko z 29. mája 1997; Higgins c. Francúzsko z 19. februára 1998).

Rovnako sa Ústavný súd Slovenskej republiky vyjadril k povinnosti súdov riadne odôvodniť svoje rozhodnutie aj v náleze III. ÚS 119/03-30. Ústavný súd už vyslovil, že súčasťou obsahu základného práva na spravodlivý proces je aj právo účastníka konania

na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t.j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (IV. ÚS 115/03).

Podľa § 219 ods. 2 O.s.p., ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na konštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

Ustanovením § 219 ods. 2 O.s.p. je odvolaciemu súdu daná možnosť vypracovania tzv. skráteného odôvodnenia rozhodnutia. Možnosť vypracovania takéhoto odôvodnenia je podmienená tým, že odvolací súd sa v plnom rozsahu stotožní s dôvodmi rozhodnutia súdu prvého stupňa, a to po skutkovej, ako aj právnej stránke; ak sa odvolací súd čo i len čiastočne nestotožní s týmito závermi, neprichádza do úvahy vypracovanie skráteného odôvodnenia. Môže síce doplniť dôvody uvedené v rozhodnutí súdu prvého stupňa, toto doplnenie však nemôže byť v rozpore so závermi súdu prvého stupňa, môže ho iba dopĺňať v tom zmysle, že ďalšie závery odvolacieho súdu iba podporia odôvodnenie súdu prvého stupňa. Odvolací súd prirodzene musí odpovedať na podstatné a právne významné dôvody odvolania a nemôže sa obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia doplniť ďalšie dôvody. Inak sa dostane mimo limitov práva na spravodlivý proces, ktoré je chránené nielen čl. 46 ods. 1 ústavy, ale aj čl. 6 ods. 1 Dohovoru.

Najvyšší súd Slovenskej republiky po preskúmaní veci dospel k záveru, že rozhodnutia súdov nižších stupňov zodpovedajú vyššie uvedeným požiadavkám kladeným na odôvodnenie rozhodnutí. Súd prvého stupňa v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol rozhodujúci skutkový stav, primeraným spôsobom opísal priebeh konania, stanoviská procesných strán k prejednávanej veci, výsledky vykonaného dokazovania a citoval právne predpisy, ktoré aplikoval na prejednávaný prípad a z ktorých vyvodil svoje právne závery. Prijaté právne závery primerane vysvetlil. S odôvodnením rozsudku súdu prvého stupňa sa stotožnil aj odvolací súd. Ich rozhodnutia nemožno považovať za svojvoľné, zjavne neodôvodnené, resp. ústavne nekonformné, pretože súdy sa pri výklade a aplikácii zákonných predpisov neodchýlili od znenia príslušných ustanovení a nepopreli ich účel a význam.

Najvyšší súd Slovenskej republiky dospel k záveru, že skutkové a právne závery súdu prvého stupňa nie sú v danom prípade zjavne neodôvodnené a nezlučiteľné s čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, a preto aj odôvodnenie dovolaním napadnutého rozsudku odvolacieho súdu ako celok s poukazom na ustanovenia § 219 ods. 2 O.s.p. spĺňa parametre zákonného odôvodnenia (§ 157 ods. 2 O.s.p.). Za porušenie základného práva zaručeného v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv žalovaného. Ako vyplýva aj z judikatúry ústavného súdu, iba skutočnosť, že dovolateľ sa s právnym názorom všeobecného súdu nestotožňuje, nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti rozhodnutia odvolacieho súdu (napr. I. ÚS 188/06).

Dovolateľ namieta, že k odňatiu možnosti konať pred súdom došlo aj tým, že súdy nižšieho stupňa nesprávne posúdili otázku uplynutia premlčacej vydržacej doby v súvislosti s doručovaním návrhu na začatie konania pôvodným žalovaným. Uvedená časť výhrad dovolateľa voči napadnutému rozhodnutiu sa týka činnosti súdu, v rámci ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a na zistený skutkový stav aplikuje konkrétnu právnu normu. Táto činnosť súdu je obsahom právneho posudzovania veci. O nesprávne právne posúdenie veci ide vtedy, ak súd nepoužil náležitý právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery. Dovolací súd so zreteľom na vyššie uvedené zdôrazňuje, že ustanovenie § 237 písm. f/ O.s.p. dáva odňatie možnosti konať pred súdom výslovne do súvislosti iba s faktickou procesnou činnosťou súdu, a nie s jeho právnym hodnotením veci. Právne posúdenie veci súdmi nižších stupňov je síce relevantný dovolací dôvod, ktorým možno úspešne odôvodniť procesne prípustné dovolanie (viď § 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.); nesprávne právne posúdenie veci súdmi nižších stupňov nie je ale procesnou vadou konania v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p.

Žalovaný namietal aj skutočnosť, že konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 241 ods. 1 písm. b/ O.s.p.).

Iná vada konania je procesná vada, ktorá na rozdiel od vád taxatívne vymenovaných v § 237 O.s.p. nezakladá zmätočnosť rozhodnutia. Je právne relevantná, ak mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Z hľadiska dovolateľom tvrdenej existencie tzv. inej vady konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p. treba uviesť, že dovolací súd môže pristúpiť

k posúdeniu opodstatnenosti tvrdenia o tomto dovolacom dôvode až vtedy, keď je dovolanie z určitého zákonného dôvodu prípustné (o tento prípad ale v prejednávanej veci nejde).

Pokiaľ ide o námietku žalovaného spochybňujúcu úplnosť zistenia skutkového stavu veci treba uviesť, že v zmysle ustanovenia § 241 ods. 2 O.s.p. dôvodom dovolania nemôže byť samo osebe nesprávne skutkové zistenie. Dovolanie totiž nie je „ďalším“ odvolaním, ale je mimoriadnym opravným prostriedkom určeným na nápravu len výslovne uvedených procesných (§ 241 ods. 2 písm. a/ a b/ O.s.p.) a hmotnoprávných (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.) väd. Preto sa dovolaním nemožno úspešne domáhať revízie skutkových zistení urobených súdmi prvého a druhého stupňa, ani prieskumu nimi vykonaného dokazovania.

Dovolateľ odôvodnil svoje dovolanie tým, že súdy nesprávne vyhodnotili výsledky vykonaného dokazovania. Dovolací súd poukazuje na to, že nesprávne hodnotenie vykonaných dôkazov nie je uvedené medzi prípustnými dôvodmi dovolania, ktoré sú vymedzené v ustanovení § 241 ods. 1 písm. a/ až c/ O.s.p. Pre tento záver svedčí i ustanovenie 243a ods. 2, veda druhá O.s.p., ktoré upravuje, že dovolací súd nevykonáva dokazovanie. Dokazovanie je časťou občianskeho súdneho konania, v ktorej si súd vytvára poznatky potrebné na rozhodnutie vo veci.

Z § 132 O.s.p. vyplýva, že dôkazy hodnotí súd podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti, pritom starostlivo prihliada na všetko, čo vyšlo za konania najavo, vrátane toho, čo uviedli účastníci. Pri uplatnení zásady voľného hodnotenia dôkazov súd v zásade nie je obmedzovaný právnymi predpismi, ako má z hľadiska pravdivosti ten-ktorý dôkaz hodnotiť. Iba výnimočne zákon súdu ukladá určité obmedzenie pri hodnotení dôkazov (napr. § 133, § 134, § 135 O.s.p.). Ťažisko dokazovania je v konaní na súde prvého stupňa; skutkové závery tohto súdu je oprávnený dopĺňať, prípadne korigovať len odvolací súd, ktorý za tým účelom môže vykonávať dokazovanie (§ 213 ods. 3 až 5 O.s.p.). Súd rozhodujúci o dovolaní nepreskúmava správnosť a úplnosť skutkových zistení, a to už len z toho dôvodu, že v konaní o tomto opravnom prostriedku nie je oprávnený prehodnocovať vykonané dôkazy; na rozdiel od súdu prvého stupňa a odvolacieho súdu totiž nemá možnosť dôkazy sám vykonávať (§ 243a ods. 2 veta druhá O.s.p.). Keď najvyšší súd nemôže vykonávať dokazovanie, tak nemôže iba na základe súdnych spisov preskúmať správnosť hodnotenia dôkazov súdom, lebo si nemôže pre svoje rozhodnutie zabezpečiť

rovnaké podklady a predpoklady doplnením alebo zopakovaním dokazovania, aké mal súd, ktorý dôkazy hodnotil.

K námietke žalovaného, že rozhodnutie odvolacieho súdu vychádza zo skutkového zistenia, ktoré nemá v podstatnej časti oporu vo vykonanom dokazovaní Najvyšší súd Slovenskej republiky považuje za potrebné uviesť, že účinnosťou zákona č. 353/2003 Z.z. od 1. septembra 2003 bol dovolací dôvod spočívajúci v tom, že „rozhodnutie vychádza zo skutkového zistenia, ktoré nemá v podstatnej časti oporu vo vykonanom dokazovaní“, z ustanovenia § 241 ods. 2 O.s.p. vypustený.

Z obsahu dovolania žalovaného ďalej vyplýva, že namieta aj skutočnosť, že napadnutý rozsudok odvolacieho súdu a súdu prvého stupňa spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.).

Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery. Nesprávne právne posúdenie veci je síce relevantným dovolacím dôvodom, samo o sebe ale prípustnosť dovolania nezakladá (nemá základ vo vade konania v zmysle § 237 O.s.p. a nespôsobuje zmätočnosť rozhodnutia). I keby teda tvrdenia žalovaného boli opodstatnené (dovolací súd ich z uvedeného aspektu neposudzoval), žalovaným vytýkaná skutočnosť by mala za následok vecnú nesprávnosť napadnutého rozsudku, nezakladala by ale prípustnosť dovolania v zmysle § 237 O.s.p. V dôsledku toho by posúdenie, či odvolací súd (ne)použil správny právny predpis a či ho (ne)správne interpretoval alebo či zo správnych skutkových záverov vyvodil (ne)správne právne závery, prichádzalo do úvahy až vtedy, keby dovolanie bolo procesne prípustné (o taký prípad ale v prejednávanej veci nešlo).

Vzhľadom na to, že prípustnosť dovolania žalovaného nemožno vyvodiť zo žiadneho ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku, Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie odmietol podľa § 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p. ako smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné. So zreteľom na odmietnutie

dovolania sa nezaoberal napadnutým rozhodnutím odvolacieho súdu z hľadiska jeho vecnej správnosti.

Rovnako v zmysle ustanovenia § 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s ustanovením § 218 ods. 1 písm. c) O.s.p. dovolací súd odmietol aj dovolanie žalovaného smerujúce voči výroku rozsudku odvolacieho súdu o trovách konania, nakoľko touto časťou dovolania napadnuté rozhodnutie má povahu uznesenia (§ 167 ods. 1 O.s.p.), prípustnosť dovolania proti nemu vylučuje ustanovenie § 239 ods. 3 O.s.p. a ani v tomto prípade dovolací súd nezistil, že by došlo k vade konania v zmysle § 237 písm. f) O.s.p.

O trovách dovolacieho konania dovolací súd s poukazom na ustanovenie § 243c, § 224 ods. 4 a § 151 ods. 3 O.s.p. nerozhodoval, pretože o náhrade trov konania si súd prvého stupňa vymienil rozhodnúť samostatným rozhodnutím po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 10. júla 2014

JUDr. Vladimír Magura, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: Dagmar Falbová